

W wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pojawił się projekt ustawy o zmianie ustawy o strażach gminnych oraz niektórych innych ustaw (UD 482). Projekt zakłada kompleksową nowelizację ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych oraz zmiany m.in. w Prawie o ruchu drogowym, ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawie o Policji i ustawie o Straży Granicznej.

Projektodawcy wskazują w opisie założeń, że obecna ustawa obowiązuje od 29 lat. W efekcie jej przepisy nie odpowiadają obecnym uwarunkowaniom prawnym i organizacyjnym działania straży, a wieloletnia praktyka ujawniła liczne wątpliwości interpretacyjne. Utrudniają one jednolite stosowanie prawa przez straże i jednostki samorządu terytorialnego.

Główne założenia potencjalnej ustawy podzielono tematycznie. Przewidują one:

1. w zakresie kwestii organizacyjno-prawnych i nadzorczych:

- doprecyzowanie, że straż gminna wykonuje swoje zadania z poszanowaniem praw człowieka i obywatela (art. 30 Konstytucji RP);
- obowiązek zawiadamiania o utworzeniu i rozwiązaniu straży nie tylko wojewody, ale również właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji;
- uporządkowanie kwestii organu właściwego do nadawania regulaminu straży;
- przeniesienie z rozporządzenia do ustawy zagadnień dotyczących legitymowania, ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji, ustalania tożsamości, zwracania się o pomoc do podmiotów użyteczności publicznej i organizacji społecznych oraz żądania pomocy od instytucji państwowych i samorządowych;
- rozszerzenie katalogu ewidencji o wykształcenie osób zatrudnionych, zdarzenia ze skutkiem śmiertelnym lub poszkodowaniem strażników oraz zdarzenia, w których strażnik został pokrzywdzony przestępstwem związanym z wykonywaniem obowiązków;
- dookreślenie miejsc doprowadzenia osób nietrzeźwych;
- oddzielenie regulacji legitymacji służbowych od przepisów o umundurowaniu, dystynkcjach i znakach identyfikacyjnych, określenie danych zawartych w legitymacji oraz przypadków jej zdeponowania, wymiany i zwrotu;
- rozszerzenie nadzoru wojewody na użycie i wykorzystanie broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego;
- wskazanie wojewody jako organu właściwego do rozpatrywania zażaleń na niewniesienie przez straż wniosku o ukaranie;
- przeniesienie do ustawy trybu sprawowania nadzoru nad strażami oraz określenie elementów upoważnienia wojewody do kontroli;
- doprecyzowanie współpracy międzygminnej w zakresie konwojowania dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych, doprowadzania osób nietrzeźwych oraz współdziałania w ratowaniu życia i zdrowia;
- przeniesienie do ustawy form współpracy straży z Policją i sposobu informowania o niej wojewody;

2. w zakresie uprawnień i wyposażenia:

- uprawnienie do przetwarzania danych o stanie zdrowia, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia, zdrowia lub interesów osoby, której dane dotyczą (m.in. przy doprowadzaniu do izb wytrzeźwień i interwencjach wobec osób w kryzysie bezdomności);
- uprawnienie do rejestrowania obrazu interwencji wraz z dźwiękiem oraz przeniesienie do

ustawy przepisów rozporządzenia o obserwowaniu i rejestrowaniu obrazu zdarzeń w miejscach publicznych;

- rozszerzenie katalogu środków przymusu bezpośredniego o kaski zabezpieczające i konie służbowe;
- rozszerzenie uprawnień do żądania od właściciela lub użytkownika pojazdu wskazania, komu powierzył pojazd, także poza kontrolą ruchu drogowego;
- rozszerzenie uprawnień do przekazania Policji osoby, której tożsamości nie można ustalić, ujętej w trakcie popełniania wykroczenia lub bezpośrednio po nim;
- w Prawie o ruchu drogowym rozszerzenie uprawnień do interwencji wobec kierujących za wjazd „pod prąd”, jazdę wzdłuż po drodze dla pieszych lub po przejściu dla pieszych oraz zanieczyszczanie lub zaśmiecanie drogi;
- w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uprawnienie do zobowiązania właściciela nieruchomości do zebrania odpadów komunalnych znajdujących się na jej terenie.

3. w zakresie ochrony prawnej strażników:

- rozszerzenie ochrony przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu na działania poza czasem pracy;
- wprowadzenie instytucji zwrotu kosztów ochrony prawnej i zapewniania ochrony prawnej;

4. w zakresie spraw kadrowych i szkoleniowych:

- zniesienie wymogu ukończenia 21 lat dla możliwości podjęcia służby w straży;
- przeniesienie do ustawy przepisów o podmiotach prowadzących szkolenie podstawowe, egzaminie i składzie komisji egzaminacyjnej oraz ujednolicenie zasad zwolnienia ze szkolenia;
- obowiązek skierowania strażnika na szkolenie podstawowe nie później niż 6 miesięcy od dnia zatrudnienia;
- zniesienie obligatoryjnego zawieszenia w czynnościach strażnika, przeciwko któremu wniesiono subsydiarny akt oskarżenia;
- dodatkowy płatny urlop wypoczynkowy do 5 dni jako nagrodę za wzorowe wykonywanie zadań;
- przeniesienie do ustawy przepisów o badaniach lekarskich i psychologicznych (bez zmiany trybu) oraz możliwość skierowania na badanie w razie uzasadnionych wątpliwości co do zdolności do pracy.